

DIRECTOR:

ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:

La șir garmond: 5-Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unirea

REDACTOR RESPONSABIL:

Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 180 Lei

Pe 6 luni . . . 90 Lei

Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Intru mulți ani, Stăpâne!

Înalt Preasfinția Sa pâr. mitropolit Vasile s'a întors la reședință.

De luni de zile ochii noștri, ai în-
regei noastre biserici, au privit, îndure-
rați și îngândurați spre clinicile Clujului.
Acolo se sbătea, pe pat de suferințe, îmân-
găiat de fiorii veșniciei și muncit de griile
durmei, Păstorul mare, capul și temelia
sfintei noastre biserici unite cu Roma:
Părintele mitropolit Vasile.

Ca un organism simțitor, biserica
noastră a reflectat zi de zi, în toate în-
cheieturile ei, valul durerilor Lui. Linia
condutoare a febrei și prognosticurile
doctorilor ni-au încrețit frunțile de griji
și iarăși ni-au luminat fețele cu scânteia
nădejdiei. Bărbăția creștinească și preo-
tească, cu care a susținut El această probă
a dragostii lui Dumnezeu — pe cari îi
subește Domnul, îi ceartă! — au stârnit
nu numai respectul marilor doctori, cari
au odată au eșit din camera Lui cu ochii
motând în lacrimi de admirație, ci au
umplut și inimile noastre, ale credincioșilor,
de sfântă mândrie. — Și în toată vremea
nu am încetat a ne ruga, sincer și fer-
vinte, pentru grabnica lui vindecare.

Ruga noastră a fost ascultată. Când
doctorii își pierduseră nădejdea în puterea
științei, Dumnezeu ni-l-a redat. Dumi-
necă în 28 Noemvrie, după un drum de
triumf și de adânci emoții, mitropolitul
Vasile a intrat iarăși în vechea reședință
a arhierilor Blajului, gata să ia pe umerii
săi încercați toată povara gândurilor și
grijiilor, cari păreau prea grele pentru cei
rămăși acasă în plină sănătate.

L-am primit cu cer senin, cu soare
bland de toamnă, cu petale modeste de
crisanteme albe, cu lacrimi de bucurie și
durere. „Bine ai venit, Stăpâne!“ i-a
strigat în drum glasul de argint al sutelor
de școlari — grija și nădejdea Lui su-
premă — și aceeaș dorire a izbucnit nă-
valnic de pe buzele clerului și poporului
întreg. Și, pornită din piața lui Ino-
chentie mucenicul, aceeaș urare a străbă-
tut atunci munți și văi, cutremurând su-
fletele și în cele din urmă cătune ale
Ardealului. — L-am primit cu dragoste
caldă și sinceră, așa cum își primesc
copiii pe părintele venit din grele pri-

mejdii. — Mai mult: L-am primit ca pe
un trimis al lui Dumnezeu la noi.

Căci mitropolitul Vasile nu venia
din clinicile Clujului. Venia de mai de-
parte: Dela hotarele veșniciei. O simțiam
cu toții. Ni-a spus-o și El. „Dragii mei,
— ni-a zis cu glas stăpânit și ferm, deși
ghiciam clocotul emoției ascunse — ru-
găciunile voastre au fost mai tari decât
legile firii și decât bieteile noastre gânduri
omenești. Pentru ele, Dzeu mi-a dat a
două viață. Mă voiu sili să o folosesc și
pe aceasta în slujba Lui și a sfintei noastre
biserici“.

Așa este. Biserica noastră are nevoie
de mitropolitul Vasile, de aceea i-a dăruit
Dzeu a doua viață. Păca era grea situa-
ția noastră, prea multe începuturi mari
și neisprăvite, prea nelămurită și expusă
întâmplărilor însăși problema succesiunii
și a continuității, pentruca să ne fi putut
El părăsi la mijloc de drum. Revenirea
Lui, în schimb, este o dovadă a grijei
părintești ce ne poartă Cel de sus, o che-
zășie pentru rezolvirea norocoasă a pro-
blemelor mari ce bat la ușă.

De aceea, preamărind pe Dzeul mi-
lelor și a tot darul deplinit, talmăcim
bucuria și nădejdea întregii noastre bise-
rici în urarea liturgică:

„Intru mulți ani, Stăpâne!“

UNIREA.

În jurul rolului bisericii în educația
religioasă. Ultimul număr al ziarului „Crucea“
din București continuă a se ocupa de viața
religioasă din Franța catolică, apreciind — la
justa lor valoare — străduințele, cu adevărat
apostolice, pe cari le depune biserica ei pentru
cultivarea și întărirea sentimentului religios de
o importanță atât de covârșitoare.

Și autorul articolului din chestiune, con-
tinuă — făcând o comparație cu stările din
sinul ortodoxiei române — precum urmează:

„Să comparăm această organizație bogată
de educație creștină, cu ceace se face la noi.
„Teoretic, biserica noastră nu spune că educa-
ția religioasă nu trebuie să se facă. Însă e
„lăsată — tot teoretic — în sarcina nașului.
„Nașul este cel care promite că va supraveghia
„toată educația noului botezat. Câți însă fac
„lucrul ăsta? Biserica a părăsit educația
„religioasă a copiilor pentru că socotește că

„este făcută de familie, sau, pentru copiii cari
„merg în școlile statului, de învățătorii și pro-
„fesorii statului, adică de oameni, cari, ei în-
„șiși, nu au primit niciodată o educație reli-
„gioasă. Dar acei cari nu se duc la școală?
„Dar acei cari nu primesc nimic bun din
„familie?“

Nemângăiat de situația cu adevăr insupor-
tabilă, care i-a pus în peană aceste costatări,
autorul încheie cu aceste cuvinte: „După pă-
rerea mea aici e cheia de boltă a oricărui
început de redeșteptare a vieții creștine la
noi“.

Iar noi adaugem, că pentru a face o atare
educație se cere ca biserica să aibă viață și ca
clerul ei să fie apostol, iar nu mercenar și năimit.

Un nou cuvânt al Papei în chestia
persecuțiilor din Mexico. Numărul dela 21
Noemvrie c. al ziarului „L'Osservatore Ro-
mano“ aduce o nouă enciclică papală, dtto 18
Noemvrie, în care sf. Părinte se ocupă ex pro-
fesso „De condiția deosebit de grea a cauzei
catolice în statele federate ale Mexicului“.

Din datele ajunse în publicitate, lumea
cunoștea și până acum greutățile și mizeriile
pe cari trebuie să le îndure biserica din Mexico.
Momentele mai grele ale persecuției erau în-
registrate de întreagă presa, dar o expunere
amănunțită a întregii situații, a întregului com-
plex de lucruri, lipsea până acum. Și dacă sf.
Părinte s'a angajat să ni-o dea, denunțând
prin aceasta întregii lumi atrocitățile fără pă-
reche în istoria modernă, cărora e supusă —
fără nici o vină — biserica din Mexico, în-
seamnă, că lucrurile de acolo nu mai puteau
fi acoperite cu tăcerea.

Într'o expunere documentată, sf. Părinte
face întâiu o reprivire asupra legilor aduse de
guvernul republicei mexicane împotriva bise-
ricii, subliniind spiritul lor de satanică răutate
și de nedreptate ce strigă la cer după răsbu-
nare. Ni-se arată apoi, în culori deosebit de
vii, toate mizeriile, pe cari o aplicare draconică
a acestor legi a putut să le aducă pe capul
episcopilor, preoților, congregațiilor religioase
și a credincioșilor simpli de acolo, schișându-
se, de altă parte, cu elogiile cuvenite, atitu-
dinea de o eroică demnitate dovedită din
partea tuturor acestora în împrejurările cele
mai grele și de atâtea ori chiar cu riscul vieții.
Dintre cei 4000 de preoți, câți îi are biserica
din Mexico, abia câțiva s'au găsit — spune
sf. Părinte cu multă mândrie —, cari să se
dovedească slabi în fața persecuțiilor într'a-
devăr nemaipomenite.

Deosebită laudă aduce sf. Părinte diver-
selor asociații și reuniuni, ai căror membri
știu să dovedească, într'un chip atât de vred-
nic, că în momente când episcopii și clerul de
rând sunt împiedecați în deprinderea slujbei
lor, ei pot fi înlocuiți, pe aproape întreagă
linia, de zelul și devotamentul cu adevărat
supraomenesc al mirenilor.

Cu deplină încredere în prevedința divină, care nu poate lăsa pe nimeni să fie ispitit peste puteri, sf. Părinte încheie îndemnând pe toți la rugăciune și cerând Maicii Dlui, patrona bisericii din Mexico, să redea acesteia pacea, ori, dacă e scris ca persecuțiile să mai continue, să întărească pe ceice trebuie să le sufere.

Decizia Nr. 49838.

Ministerul cultelor a alarmat opinia publică a țării.

În numărul dela 25 Noemvrie c. al „Monitorului Oficial“ s'a publicat următoarea decizie ministerială semnată de d. V. Goldiș, dată la 15 Noemvrie c. și purtând numărul din fruntea acestor șire:

Noi, ministru secretar de stat la departamentul cultelor și artelor,
Decidem:

Art. I. În conformitate cu art. 29 și 30 din statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române nu se va mai înființa pe viitor nici o parohie ortodoxă, pentru care se cere ajutorul statului decât acolo unde există un număr de cel puțin 400 familii la orașe și 200 familii la sate.

Pentru cazuri bine motivate și în mod excepțional, ministerul poate înființa parohii și sub numărul arătat de familii.

Art. II. Se vor revizui toate parohiile existente spre a li-se aplica dispozițiile art. 29 și 30.

În acest scop, Preasfinții chiriarhi vor fi rugați să înainteze, în termen de cel mult o lună și jumătate, un tablou amănunțit de toate parohiile existente în eparhiile respective, arătându-se de cine sunt ocupate în prezent și anume dela ce dată. Se va arăta pentru fiecare parohie în parte și numele tuturor familiilor ce o compun, iar la fiecare familie se va indica numărul sufletelor ce o compun. Tablourile cu numele familiilor din fiecare parohie și cu numărul respectiv de suflete vor fi verificate de autoritatea comunală.

Art. III. Nu se vor primi cereri de înființare de parohii decât după ce va fi asigurat în prealabil casa parohială.

Art. IV. Dispozițiile din art. 1, 2 și 3 se vor aplica tuturor cultelor.

Art. V. Dnii directori generali ai cultelor naționale și ai cultelor minoritare sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentei decizii.

Potrivit articolului ultim al acestei decizii, directorii generali vizați s'au executat și cu 3 zile mai târziu, la 18 Noemvrie, chiriarhii „tuturor cultelor“, deci și aceia ai bisericii noastre, au primit ordinul de-a subministra ministerului datele cuprinse în articolul II al deciziei ministeriale de mai sus. Și fiindcă termenul de „o lună și jumătate“ este de tot categoric, cu data de 20 Noemvrie Consistorul nostru din Blaj a trimis — cum vor fi făcut desigur și celelalte Consistoare — preoților săi ordinul circular Nr. 6555/926, prin care îi invită să satisfacă dorinței ministeriale, făcând o adevărată conscriere a populației greco-catolice.

Asupra scopului urmărit de d. ministru Goldiș în art. II: „de-a revizui toate parohiile existente spre a li-se aplica dispozițiile art. 29 și 30“ — schițate în art. I. al deciziei de mai sus —, ordinul trimis eparhiilor nu dă nici o lămurire. Clerul a fost deci invitat să dea datele cerute de minister, fără a i-se putea spune, că are să subministreze — cu muncă destul de obositoare — date menite a-l lipsi pe viitor de subsistența, și ea destul de precară, ce i-a fost asigurată până acum.

Intențiunea a fost cunoscută abia după publicarea deciziei în „Monitorul Oficial“ dela 25 Noemvrie c. când apoi ziarul „Cuvântul“, făcându-se — într-un chip vrednic de toată lauda — ecoul durerii și a protestului tuturor celor năpăstuiți prin aplicarea dispoziției cu adevărat alarmate a dlui V. Goldiș, a început o serie de articole, datorite dlui *Isaia Tolan*, în cari a infierat după vrednicie meschinul gând al ministrului pus în serviciul ortodoxiei,

pentru care își rezerva posibilitatea de-a face „excepții“.

Urmarea a fost, că d. V. Goldiș — a cărui situație și altfel nu pare a fi din cele mai bune în guvern — s'a simțit dator să bată în retragere. A făcut-o aceasta într'o scrisoare adresată dlui C. Gongopol, directorul ziarului „Cuvântul“, din care reținem următoarele:

Decizia ministerială No. 49838/926 nu face nimic altceva, decât pune în aplicare aceste dispoziții categorice ale legii — pentru viitor, nu pentru trecut*). Fiindcă nici o singură parohie existentă nu s'a desființat, nici unui singur preot ortodox, unit, ori de altă confesiune, nu i-s'a sistat beneficiul dela stat pentru motivul, că nu ar avea în parohia sa 200 familii. Tuturor preoților, deci și „preoțimei din satele de munte“ li s'a plătit și li-se va plăti „salarile“ regulat, fără nici o excepție „ad libitum“. Din pricina acestei decizii deci nici un preot, care n'are două sute de familii n'are „să-și roadă unghiile“. Deciziunea nu este îndreptată „împotriva Românilor uniți“, deoarece ea se va aplica față de toate confesiunile din țară, bine înțeles, cu excepțiile prevăzute în lege, cari asemenea se vor aplica față de toți în aceleași condiții, nu „ad libitum“.

Declarațiile acestea — deși contrazic dispozițiilor clare ale deciziei de mai sus, care vorbește expres și de parohiile „existente“ — sunt absolut categorice și după ce „Cuvântul“ afirmă, că scrisoarea de întimpinare a dlui Goldiș e scrisă întreagă de mâna lui, ne place să credem că d. ministru al cultelor se va fi hotărât să renunțe la gândul, care ar fi sculat împotriva sa toate bisericile atinse — între cari la locul întâiu poate chiar biserica noastră — și să caute a aplica dispozițiile luate numai la parohiile ce ar fi să se înființeze de-acum înainte. Numai așa putem înțelege cuvintele dsale, că decizia vrea să aplice dispozițiile legii: „**pentru viitor, nu pentru trecut**“.

Dacă este însă așa, autoritățile noastre bisericești vor trebui să seară dela d. V. Goldiș, fără nici o mânăre, și o declarație oficială, spre a putea contramanda și din partea lor culegerea atât de obositoare a datelor prescrise, care — în cazul acesta — este cu totul de prisos și care, dacă totuși s'ar cere, n'ar fi decât o confirmare a nedumeririlor pe cari „Cuvântul“ continuă a le avea și în fața retractărilor dlui Goldiș.

Atât deocamdată.

Dr. Alexandru Rusu.

Protopopii pot controla învățământul religios. Intemeiet pe cutare ordin ministerial, care reglementa controlul învățământului primar în sensul că el nu poate fi făcut decât din partea organelor ministerului instrucției publice, un revizorat școlar a crezut în cursul anului trecut că poate opri controlul protopopilor noștri asupra învățământului religios. Inspectoratul i-a dat dreptate. Blajul a intervenit atunci la minister, arătându-i că acesta este un drept atât de firesc al bisericii, încât suprimarea lui ar însemna știrbirea puterii sale de-a învăța, și ministerul s'a pronunțat de curând în favorul acestui drept.

Scrisoarea ministerială Nr. 121,292/1926 dtto 11 Noemvrie c. care recunoaște acest drept, este de interes general și de aceea o dăm aici în întregime:

Inalt Prea Sfinte,

Avem onoare a Vă face cunoscut, că Ministerul a aprobat propunerea l. Prea Sfinției Voastre din raportul Nr. 5758/926 cu privire la controlul învățământului religios român greco-catolic în școlile primare, cu singură restricțiune, ca controlul să se facă exclusiv în ce privește studiul religios și numai în orele respective.

Cu acelaș număr s'a comunicat și inspectoratelor școlare respective dispozițiunea luată.

*) Sublinierile sunt ale noastre.

Un premiu al capitalei. Numărul dela 10 Noemvrie c. al ziarului „Crucea“ dela București anunță, că d. M. Berceanu, ajutorul de primar al capitalei a instituit de curând, la societatea clerului ortodox „Ajutorul“, un premiu de 5000 Lei pentru cea mai bună lucrare, în care să se trateze chestiunea: *Cari sunt cele mai bune mijloace pentru a face buni creștini pe cetățenii capitalei.* Tot acolo ni-se spune, că un premiu similar s'a pus și din partea ministerului sănătății și ocrotirilor sociale, și „Crucea“ îndeamnă preoțimea să facă lucrările cerute „spre a nu da probe, că se desinteresează de chestiunile cari o privesc“.

Cele peste 100 biserici ortodoxe ale capitalei și preoțimea, care stă în serviciul lor nu numai că nu pot duce pe credincioșii ce-i au în apele unei vieți religioase care să poată fi pusă drept pildă provinciei, dar au ajuns, se vede, în halul de-a nu mai avea asupra acestora nici o autoritate. Desfrâul și imoralitatea notorie a populației capitalei — și aici nu e vorba de rătăciții și pierdutele oricărei capitale — a ajuns, se pare, la o treaptă care a început să pună pe gânduri chiar și autoritățile comunei și ale statului. De aici premiile amintite mai sus, de pe urma cărora nu va veni însă, desigur, nici o îndreptare. Nu din atari premii, ci de alt unde se poate aștepta o încreștinare a capitalei.

... Și totuși mai sunt destui naivi, cari își închipuie că „încreștinarea“ neamului se poate face și prin biserica lui „dominantă“.

O lămurire*).

Fie-mi permis să iau și eu cuvânt la una din discuțiile dintre „Unirea“ și „Biruința“ dela Cluj. Aceasta din cauza, că s'a adus în publicitate numele meu în legătură cu o idee despre care se zice că e bună, dar mijlocul propus pentru realizarea ei „ar fi inadmisibil pentru un cleric“.

Dupăcum o văd eu, chestia se prezintă astfel: poți concepe, ca cleric, o apropiere între cele două biserici românești prin intermediul statului? Cine neagă sincer acest lucru, acela susține, că în calitate de cleric trebuie să îți statul român eo ipso de dușman al bisericii¹⁾ și prin aceasta te angajezi să lupți împotriva lui, de altă parte admiți că el numai acte de ostilitate să deprindă față de tine! Ori, în realitate biserica ne învață²⁾, că statul prin natura sa nu e ostil bisericii, chiar noi *insistăm mereu asupra acordului dintre stat și biserică* și dacă nu mă înșel, la serbarile din Blaj ale anului curent, d. Nichifor Crainic a adus Blajului un cuvânt dela d. O. Goga³⁾, care a fost primit cu mult entuziasm.

*) Rugați stăruitor din partea autorului să facem loc în coloanele noastre lămuririi de mai jos, o publicăm, deși suntem siguri, că — trebuind s'o adnotăm și noi — păr. Dr. N. Brinzeu nu-și va atinge cu ea scopul, de-a justifica un punct de vedere, care continuăm a crede, că — mai ales în împrejurările date, cum spunem și înainte — nu poate fi susținut N. R.

¹⁾ Conclusio latius patet, și prin urmare, e falsă, A nega admisibilitatea și, în cazul concret, oportunitatea unui amestec al guvernului român (care prea se confundă cu statul) în chestia unirii bisericilor noastre, nu înseamnă decât a nu introduce statul într'o chestiune, care nu este de competența lui. Oricine spune sincer altceva, păcătuiește împotriva logicei. N. R.

²⁾ Nu de învățătura bisericii e vorba aici, ci de realitatea crudă, care va admite-o, sperăm, și autorul — nu prea este în consonanță cu ceea ce învață biserica. N. R.

³⁾ Am fi fost mult mai bucuroși de un cuvânt, care să ne aducă solie de pace nu dela d. ministru de interne, șeful alegerilor parlamentare în curs, ci de unul dela d. ministru al cultelor, pe care-l reprezenta de fapt d. Crainic, secretarul lui general. N. R.

Eu am zis în articolul cu pricina: „Pentru *doleanțele reciproce* să fie un tribunal neutru, strict și imparțial, care să le aranjeze. *Statul român, cu o mentalitate strict imparțială și vând toată solitudinea pentru cauză*, ar trebui să iee în mână afacerea și să desemneze o comisie, care să se ocupe de întreaga chestie a apropierii bisericilor românești⁴⁾. E aceasta o problemă de stat atât de gravă, ca oricare problemă economică ori politică chiar“.

Atâta am spus!

Nu sunt contra, ca mediațiunea între cele două biserici să se facă prin redacția „Unirii“ ori a „Telegrafului“, dacă ar fi mai sigură.⁵⁾

Despre diferitele guverne, păcătoase, emanații ale partidelor politice, poate avea fiecare ideile lui. Ca cleric găsesc, că în toate țările cele mai păcătoase guverne au fost acelea, cari au luat averile bisericesti. Și nu actualul guvern i-a luat bisericii fondul religiosar catolic!⁶⁾

Dr. Nicolae Brînzeu.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. Nicolae Stroia paroh la Șard, iar pe pâr. Ioan Feldorean adm. parohial la Ocnișoara.

M. Sa Regina Maria acasă. Păcată din America pe neașteptate — în urma unei invitări a președintelui de consiliu —, M. Sa Regina a sosit Miercurea trecută la Paris și în momentul când scriem aceste șire este deja în drum spre țară, unde o aștepta, pe patul de boală, M. Sa Regele Ferdinand, împreună cu M. Sa Regina Maria a Sârbiei, care a veghiat în tot timpul la patul iubitului său tată.

Concurse. Cu terminul de 31 Decembrie P. V. Ordinariat arhidiecezan publică concurs la parohiile Spring (prot. Sebeș) și Fildul de mijloc (prot. Morlaca).

O sărbătoare culturală în Bihor. La 28 Noembrie c. s'a serbat la Aușeu (jud. Bihor), unde s'a născut, aniversara centenară a nașterii marelui român, care a fost profesorul Alexandru Roman. Profesor de limba română la universitatea din Budapesta și în aceeași vreme membru al Academiei române din București, Alex. Roman a știut să armonizeze într'un chip deosebit de norocos calitatea lui de român cu aceea de cetățean al fostului imperiu, contribuind sub ambele aspecte în cea mai largă măsură la propășirea neamului său. Serbarea a fost prezidată de Preasfințitul Valeriu al Orăzii, iar a participat la ea Bihorul întreg, făcând din Dumineca trecută o zi de adevărat praznic al culturii române.

Locale. Luni, la sf. Nicolae, va predica la catedrală pâr. Dr. Nicolae Lupu, profesor la Academia de teologie, iar Dumineca viitoare, a Strămoșilor, Reverendul Traian Lincariu, arhivar consistorial.

⁴⁾ În deosebire de toate celelalte, sublinierea aceasta — care nu-i va conveni autorului — este a noastră. Am făcut-o, pentru că în jurul ei s'au învârtit toate discuțiile noastre cu „Biruința“. N. R.

⁵⁾ Observarea este malițioasă și dacă e să mai spunem ceva în legătură cu ea, este, că nu înțelegem care este necesitatea iminentă a unor atari „mediațiuni“ și de ce trebuie să fie ele atât de sigure. N. R.

⁶⁾ Este o aluzie pe care am mai auzit-o, și care merita credem osteneala, unei mai deschise și mai categorice puneri la punct. Și până atunci, ținem să observăm, că dacă nu actualul guvern a luat bisericii fondul numit, și dacă nu aproabă ce s'a făcut, este în drept să-l restituie și ar trebui să o facă, fiindcă altfel — ori nu? — iese mai „păcătos“ decât cel ce l-a luat și, eventual, în credința că face un lucru bun. N. R.

— De mult n'a avut Blajul o zi de mai mare și mai curată bucurie, decât cea din Dumineca trecută, când pâr. mitropolit Vasile s'a întors la reședință. Încă nu intrase bine pe pământul sfințit al Blajului, și puternicul dangăt al clopotelor catedralei treziau în inimile tuturor fiorul sfânt al unor sentimente cari, rupând mai apoi zăgazurile neputincioase ale stăpânirii de sine, au scos în ochii noștri lacrima dragostei de fii pentru părintele, care, împotriva așteptărilor, se mai poate întoarce la vatra atât de iubită. În capul orașului, pavoazat ca la zile de mare praznic, e întâmpinat cu calde cuvinte din partea primarului, care-l însoțește apoi prin șirul nesfârșit de școlari până la castelului mitropolitan, unde clerul îl salută prin rostul duos al pâr. canonic Iacob Popa, prepozitul capitulului catedral. Toată lumea a intrat apoi în catedrală, spre a mulțumi lui Dzeu pentru înțeleapta sa purtare de grijă. — Mai amintim aici, că, deși plecat din Cluj pe la 8 dimineața, automobilul sanitar care-l aducea, în societatea dd. Dr. Stanca, Dr. Pop și Dr. Telea, a ajuns la Blaj abia pe la orele 3 după masă, fiind — începând dela Feleac și până la Obreja și Crăciunel — întâmpinat pretutindeni de mulțimea credincioșilor, cari doreau să-i audă cuvântul și săi ia binecuvântarea.

— Ziua de 1 Decembrie, aniversara unirii Ardealului cu vechiul regat, a fost serbată Miercurea trecută cu fastul obișnuit. După liturghia solemnă din catedrală, pontificată de pâr. vicar Mgr. Dr. Chețianu, lumea s'a adunat în sala de gimnastică a liceului de băieți, unde un festival bine reușit a pus în lumină importanța zilei istorice. Conferența ocazională a ținut d. Laurian Puia, profesor la liceul de băieți, făcând o frumoasă apologie a contribuției Ardealului la opera de întregire a neamului.

Un congres al studențimei universitare. În ultimele trei zile ale lunii trecute s'a ținut la Iași, sub conducerea dui prof. A. C. Cuza, un congres al studențimei dela toate universitățile din țară. Rezultatul discuțiilor deosebit de interesante s'a prins în următoarea moțiune primită cu unanimitate: »Studențimea va face naționalism integral și intransigent, creștin, și nu va putea face parte, ca organizația studentescă, din nici un partid sau organizație politică, — poate da sprijin, ca cetățeni, oricărei organizații ce va înscrie în programul ei dezideratele studențești formulate la 10 Dec. 1926«.

Trimbițe zadarnice. Sub titlul acesta, d. N. Iorga publică în numărul dela 29 Noembrie c. al »Neamului românesc« următoarele șire cari trebuiesc reținute:

»Din două locuri răsună în liniștea trudită a unei țeri mult încercate un belicos răsunset de trimbițe. — Să nu între! Să nu încerce aventura! Va avea a face cu noi! Cu noi toți! Vom fi grozavi, neiertători! Ca la Mărășești... Așa vorbesc doi șefi de partide, unul fiind și șef de guvern. Și în jurul lor se șoptesc cuvinte de prevestiri lugubre: conspirații, comploturi. Iar țara se întreabă cam așa: Intr'un ceas rău, fireasca ordine dinastică s'a prăbușit. Ici, un tată care se chinuște, dincolo un tinăr nenorocit, care a părăsit — el știe de ce — drumul chiemării sale, grea și mare. Un copil care nu vede aureola de care i e încunjurat capul, și o mamă tânără care-i păzește viața și viitorul. — Aceasta tragedie nu mișcă ea oare sufletele oamenilor, cari o judecă numai prin folosul politic, pe care-l pot smulge dintr'ansa?«

† Augustin Câmpean, inspector general de păduri pentru Ardeal și Banat, s'a stins cu totul pe neașteptate în ziua de 21 Noembrie c. fiind în trenul ce-l aducea dela București spre Lugojul, unde era sediul inspectoratului său. Fiu de protopop unit, originar din Groși (lângă

Baia-mare), a purtat o deosebită grijă de pădurile fondului religiosar catolic, pentruce a și fost distins cu »Răsplata muncii pentru biserică cl. I«. Cinsiea deosebită de care s'a bucurat la toți cari l-au cunoscut, s'a arătat într'un chip foarte impunător la probodul ce i-s'a făcut la 24 Noembrie în Lugoj, care a luat proporțiile unor adevărate funeralii naționale.

† Ana Costea n. Filimon, soția preotului nostru din Spini (arhidieceză) — căruia și pe această cale îi transmitem condoleanțele noastre —, s'a stins la 28 Noembrie c. în anul 64 al etății și 46 al fericitei sale căsătorii. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

PENTRU RESTANȚIERI. Intrând în ultima lună a anului, rugăm din nou cu toată stăruința pe toți restanțierii să nu mai întârzie cu trimiterea abonamentului, cruță du-ne astfel osteneala și cheltuielile împreunate cu provocările de plată făcute la nume.

Telegrafal Român. Sibiu. Înainte de-a ne ocupa mai în merit de ieșirile deosebit de semnificative împotriva bisericii noastre a celor 3 articole intitulat »Pentru unitatea sufletească«, ținem să subliniem coincidența fatală că ultimul Dvoastră articol — în care se spune, că »conștiința ortodoxă... va da la o parte orice obstacole întâlnite în calea sa« și că »unitismul care n'are rădăcini în popor« nu mai poate fi susținut »cu risipa banilor din visteria țării« — a apărut aproape simultan cu decizia alarmantă a dui ministru Goldiș, pe care o analizăm la alt loc al acestui număr. Că biserica noastră și slujitorii ei, »vrăjiți, cum spuneți atât de adorabil, de sistemul tiranic și autocratic al Vaticanului«, Vă suntem nu numai »neagrabili«, ci »cu totul intolerabili«, o știm de mult. Dar cu toate acestea, ori poate tocmai de aceea, va da Dzeu să putem exista și noi, continuând a lucra pentru mărirea Lui și pentru binele neamului, pe care-l servim.

„Renașterea«. Cluj. Vă turburați degeaba pe chestia bisericii Minorităților și a averii legate de ea, fiindcă acestea nu ni-s'au dat din partea Statului, ci din partea Romei papale, echivalentul căreia îl aveți în patriarhia dela Constantinopol, de unde liberi sunteți să luați și DV. daruri tot atât de bogate. Iar dacă comisia de despăgubiri a dat și bisericii noastre din Cluj o jumătate de milion, aceasta dispore aproape cu totul față de zecile de milioane, pe cari le-a vărsat Statul în catedrala Dvoastră de acolo. N'ar strica deci mai multă calmitate și poate o leacă de iubire față de ceice ostenim pe aceeaș cale a mântuirii neamului.

M. Brâncoveni. Aveți toată dreptatea. Dacă ministrul cultelor a renunțat într'adevăr la gândul de-a aplica măsura celor 200 familii și la parohiile existente, toate lucrările pregătitoare vor trebui contramandate. Dar, firește, lucrul acesta nu se poate face decât pe urma unui aviz oficial, care n'a venit până acum și mulți cred că nici n'are să vină. — Noi mai sperăm.

P. Hotoan Prin pâr. Protopop am primit 180 Lei. Aceasta sumă întregă am trecut-o în abonamentul anului viitor.

B. Unimăt. Am primit 180 Lei. Vă mulțumim din tot sufletul pentru interesul ce ne arătați, câștigându-ne atâția abonenți noi.

Oficiul parohial. Cig Am primit 500 Lei Din această sumă 170 Lei au trecut în abonamentul anului viitor.

Ch. Aluniș. Chităm primirea sumei de Lei 215, din care 35 Lei i-am dat pentru Calendar.

B. Sărata. Am primit 220 Lei, din cari 40 Lei i-am plătit pentru Calendar.

Oficiul parohial. Roșiori. Am primit abonamentul pe anul curent.

L. Someș - Odozhei. Confirmăm primirea sumei de Lei 180.

L. Rona de jos. Achitat până la finea anului curent.

C. Agârbiciu. Primit. Achitat până la 31 XII 1926.

P. Noțig. Chităm primirea sumei de Lei 180.

Consistorul arhiepiscopesc greco-catolic. — Blaj.

Nr. 6200—1926.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până la 20 Decembrie 1926 inclusive la următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea »Alexă Bidian«.

Stipendii adecvate, tuturor nepoților din frați și consăngenilor fondatorului până la gradul IV, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează, fie chiar și la măestrii.

II. Din fundațiunea »Petru Cav. Ioanette«.

Un (1) stipendiu de 2000 Lei, destinat pentru elevi de liceu, din munții apuseni ai Ardealului. Descendenții au preferință.

